Advies aan B&W

Onderwerp

Managementletter 2026 Baker Tilly

Datum		**Naam en telefoon**	Mieke Lammers
Afdeling	F&C	**Portefeuillehouder**	Nick Pruimboom

Wat adviseert het college te besluiten?

1. De Managementletter 2026 van Baker Tilly ter kennisname aan de rekeningcommissie aan te bieden.
2. De aanbevelingen van de accountant op te volgen in lijn met de reactie zoals opgenomen in dit collegeadvies.

Wat is de aanleiding voor dit advies?

In opdracht van de gemeenteraad voert Baker Tilly de accountantscontrole over boekjaar 2026 uit. Als onderdeel daarvan is de interim-controle uitgevoerd. De accountant rapporteert hierover in de managementletter. Deze bevat de bevindingen uit de tussentijdse controle, het beeld van de interne beheersing en IT-omgeving, aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole en actuele ontwikkelingen in wet- en regelgeving.
De bevindingen zijn bedoeld als constructieve aanwijzingen voor het college en ondersteunen de voortdurende verbetering van de bedrijfsvoering. De detailbevindingen en aanbevelingen zijn opgenomen in de bijlagen bij de managementletter.

Aan welke opdracht draagt dit advies bij?

Dit advies draagt bij aan het verder verbeteren van de interne beheersing van de organisatie en het informeren van de gemeenteraad hierover naar aanleiding van de bevindingen van de accountant.

Welk resultaat willen we bereiken?

Met de gerichte opvolging van de aanbevelingen wil de gemeente de kwaliteit en aantoonbaarheid van de interne beheersing verder versterken, de belangrijkste financiële en rechtmatigheidsrisico's tijdig beheersen en de jaarrekeningcontrole 2026 zorgvuldig voorbereiden.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1 De accountant geeft een toelichting van de bevindingen in de rekeningcommissie

De managementletter bevat bevindingen ten aan zien van de interne beheersing voor het college. De accountant is aangesteld door de gemeenteraad en geeft in de rekeningcommissie een toelichting op de adviezen die zij in de managementletter hebben opgenomen.

2.1 Met het opvolgen van de adviezen zorgen we voor een verdere verbetering van de interne beheersing.
De bevindingen van de accountant geven een positief algemeen beeld van de organisatie. Wel formuleren ze in de rapportage een aantal aandachtspunten en aanbevelingen. Deze zijn hieronder opgenomen, inclusief een reactie met daarin de opvolging die we voorstellen aan de aanbevelingen te geven.

Algemeen beeld

- Baker Tilly heeft geen significante tekortkomingen in de administratieve organisatie en interne controle geconstateerd. De interne beheersing, inclusief de IT-beheersing, is in belangrijke mate op orde. De aanbevelingen zijn gericht op verdere aanscherping en optimalisatie van de processen en op de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole 2026.
- De organisatie pakt ontwikkelingen actief op en blijft investeren in de verbetering en professionalisering van processen.
- De verbijzonderde interne controle (VIC) is professioneel en gestructureerd ingericht. Verdere ontwikkeling is mogelijk door indeling van de controlemassa’s (te controleren geldstromen) nog specifieker te laten aansluiten op de accountantscontrole, de keuze voor de gehanteerde goedkeuringstolerantie in het controleplan te verankeren, themaonderzoeken breder in te zetten en meer gebruik te maken van data-analyse.
- Cyberbeveiligingswet: de gemeente heeft ten opzichte van vergelijkbare organisaties een relatief goed basisniveau voor informatiebeveiliging. Verdere stappen kunnen gezet worden op het gebied van de formele GAP-analyse, leveranciers- en ketenrisico’s, cyberbewustzijn, structurele penetratietesten en kwetsbaarheidsscans en de verdere uitwerking van continuïteitsplannen.

Belangrijkste aandachtspunten

- Dossiervorming inkoop en prestatielevering: documentatie ter onderbouwing van de prestatielevering en de gemaakte inkoopkeuze wordt nog niet in alle gevallen eenduidig vastgelegd en opgeslagen. Dit vraagt om duidelijke dossiervereisten en vastlegging aan de voorkant van het proces.

Reactie/opvolging: we herkennen deze bevinding, ons eigen intern controleteam constateert dit ook. We blijven dossiervorming onder de aandacht brengen in deze processen. Vanuit inkoop is een actie opgestart om lopende contracten centraal te verzamelen.

- Frauderisicobeheersing: de frauderisicoanalyse is voor het laatst in 2024 geactualiseerd, de accountant adviseert een jaarlijkse actualiteitsbeoordeling.

  Reactie/opvolging: Onze frauderisicoanalyse is voor het laatst toegezonden aan de rekeningcommissie en de gemeenteraad in november 2023. Bij het uitvoeren van onze interne controles houden we rekening met frauderisico's. We zullen in 2027 onze frauderisicoanalyse actualiseren en waar nodig bijstellen en de rekeningcommissie hierover informeren. Verder geeft de accountant aan dat we op het gebied van integriteitskwesties en cybersecurity al veel doen in het kader van frauderespons. Daarbij verwijst de accountant om op meer vlakken de frauderespons verder uit te werken. Wij gaan onderzoeken waar we onze procedures op het gebied van frauderespons nog verder kunnen verbreden.

- IT-autorisaties: voor Centric Financiën, Suites voor het Sociaal Domein en AFAS is verdere formalisering nodig. De accountant adviseert functie-autorisatiematrices vast te stellen en gebruikers, rollen en rechten periodiek en aantoonbaar hieraan te toetsen.

  Reactie/opvolging: Voor Centric Financiën worden periodiek controles op gebruikers en rechten in het systeem uitgevoerd. We hebben de "norm" die hierbij hoort nog niet in een functieautorisatiematrix vastliggen. We zijn in overleg met de accountant over hoe we dit het beste op kunnen zetten. Dit gaan we ook toepassen op de Suites voor het Sociaal Domein en AFAS.

- AFAS: bij de nieuwe salarisapplicatie zijn hoge rechten nog niet uitsluitend bij onafhankelijke functionarissen belegd.

  Reactie/opvolging: In 2026 zijn we overgegaan op AFAS als nieuwe salarisadministratie. Bij het inrichten van deze applicatie hebben medewerkers binnen de gemeente met veel kennis over het voeren van de salarisadministratie tijdelijk hogere rechten binnen de applicatie. De rechten zullen worden beperkt wanneer de inrichting van de applicatie is afgerond. Ons intern controleteam voert controles uit op salarismutaties en kijkt daarbij ook naar mutaties op salarissen van medewerkers met hogere rechten.

Aandachtspunten voor de jaarrekening 2026

- Grondexploitaties: De kwaliteit van de totstandkoming van de rapportages is verbeterd, maar de uitgevoerde checks-and-balances zijn nog onvoldoende zichtbaar. De accountant adviseert het proces verder te formaliseren, interne beheersingsmaatregelen expliciet te beschrijven en de uitvoering, monitoring en vastlegging aantoonbaar te maken.

  Reactie/opvolging: we gaan met de afdeling in gesprek om te bekijken hoe we dit proces op een pragmatische en werkbare manier explicieter vorm kunnen geven.
- Grondexploitaties en strategische gronden: de waardering van deze posten blijft een significant risico voor de accountant. Aandacht blijft nodig voor realistische fasering van kosten en opbrengsten, en onderbouwingen van grondposities met taxaties.

  Reactie/opvolging: we herkennen de impact van schattingen op de grondexploitaties. We actualiseren de ramingen op onze projecten twee keer per jaar. We zorgen voor actuele onderbouwingen in ons balansdossier dat we voorbereiden ten behoeve van de jaarrekeningcontrole 2026
- SiSa: tijdige inventarisatie, kritische interne oplevering en consistente balansdossiers zijn nodig vanwege het toenemende beslag op de controle.

  Reactie/opvolging: Ook voor onze organisatie vergt de voorbereiding de verantwoording van de subsidies via de Sisa-bijlage in de jaarrekening steeds meer. De hoeveelheid regelingen die in deze bijlage verantwoord moet worden neemt de afgelopen jaren toe. Binnen de afdeling F&C wordt de verantwoording centraal gecoördineerd door de subsidieadviseur. Hiermee zorgen we ervoor dat te verantwoorden subsidies en hun voorwaarden tijdig in beeld zijn en streven we naar eenduidige dossiervorming waar de accountant voor de controle gebruik van kan maken.

Actualiteiten

Onder dit hoofdstuk informeert de accountant over actuele ontwikkelingen waar we als gemeente mee te maken krijgen. Twee van deze ontwikkelingen raken de jaarrekening 2026 mogelijk direct. De waardering van vastgoedgenererende investeringen binnen grondexploitaties en de verwerking van de APPA-pensioenen:

- Grondexploitatie Raadhuislaan-Zuid: de parkeergarage is toegerekend aan een verlieslatende grondexploitatie. Volgens de actuele BBV-duiding is deze verwerking niet langer mogelijk voor zover de opbrengst genererende vastgoedinvestering niet binnen een ten minste kostendekkende grondexploitatie kan worden verwerkt. Het betreffende deel moet dan als materieel vast actief worden geactiveerd.

Reactie/opvolging: We kennen de BBV-uitspraak en hebben afstemming met de commissie BBV gezocht over de verwerking hiervan. We verwerken de impact van deze wijziging in de jaarrekening 2026.

- Appa-pensioenen: de mogelijke financiële gevolgen van de voorgestelde compensatieregeling voor politieke ambtsdragers als gevolg van de overdracht naar het ABP moet tijdig met de actuaris worden beoordeeld.

  Reactie/opvolging: in de jaarrekening 2025 hebben we onze pensioenvoorziening opgehoogd naar aanleiding van nieuwe geactualiseerde actuariële berekeningen vanwege de overdracht van de pensioenen naar het ABP vanaf 1 januari 2028. We zullen bij de actualisatie van de berekeningen over 2026 nagaan of de voorgenomen overgangsregeling financiële gevolgen heeft en deze in overleg met de accountant op de juiste manier in de jaarrekening 2026 verwerken.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Aan dit collegevoorstel zijn geen directe financiële gevolgen verbonden.

b. Communicatie

De managementletter wordt op 12 november 2026 besproken met de rekeningcommissie.

c. Uitvoering

De opvolging wordt opgenomen in een centrale actielijst met per aanbeveling een verantwoordelijke, planning en status. F&C/AO&IC bewaakt de voortgang binnen de planning- en controlcyclus en in de voorbereiding van de jaarrekeningcontrole 2026.

d. Overlegd met

De accountant heeft de managementletter besproken met de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris en het afdelingshoofd Financien & Control/Concerncontroller.

Bijlagen

- Managementletter gemeente Oss, boekjaar 2026, Baker Tilly.

Samenvatting (=korte inhoud)
Baker Tilly concludeert in de managementletter van 2026 dat de interne beheersing van de gemeente Oss, inclusief de IT-beheersing, in belangrijke mate op orde is en dat geen significante tekortkomingen in de AO/IC zijn geconstateerd. Wel zijn er enkele aandachtspunten/verbeterpunten. De gemeente herkent deze aandachtspunten en zet concrete vervolgacties in op dossiervorming, VIC, frauderisicobeheersing, IT-autorisaties, grondexploitaties en het proces rond het Najaarsbericht Grondbedrijf en MPG, SiSa en Appa-pensioenen. De opvolging wordt centraal gemonitord door F&C/AO&IC en prioritair gericht op een beheerste jaarrekeningcontrole 2026.